

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสภาพปัญหาและการจัดการหลักสูตรภาษาเยอรมัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการหลักสูตรด้านประสิทธิผลของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อ เพื่อการประเมินสภาพการทำงานของบัณฑิตจากหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรภาษาเยอรมัน

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับบัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2536-2540 และบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2526-2540 จำนวน 70 คน ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ธันวาคม 2542 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ 10 ราย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-ธันวาคม 2542 และการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนักศึกษาจำนวน 140 คน ใช้วิธีส่งแบบสอบถามให้โดยตรงตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2542 ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS นำเสนอในรูปแบบตารางจำนวน และร้อยละ ประกอบคำอธิบาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่รับแบบสอบถามคืนจากบัณฑิตจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนที่ส่งแบบสอบถาม หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของจำนวนที่ส่งแบบสอบถาม และนักศึกษาจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของจำนวนที่ส่งแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้จัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มและหมวดหมู่ ตามข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมา ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณดำเนินการตั้งแต่การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ผลที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการหลักสูตรด้านประสิทธิผลของหลักสูตร ในการนำความรู้ไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อสรุปได้ว่า

1.1 บัณฑิตจำนวน 40 คน มีงานทำร้อยละ 87.50 ศึกษาต่อร้อยละ 2.50 ทำงานและศึกษาต่อร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

1.2 ในการปฏิบัติงานบัณฑิตใช้ภาษาเยอรมันในการปฏิบัติงาน มากที่สุดร้อยละ 30.77 จากการให้บัณฑิตประเมินตนเอง บัณฑิตสามารถทำงานให้สำเร็จ สามารถปรับตัวในการทำงาน สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถปฏิบัติงานได้ดี อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

1.3 บัณฑิตมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้ดี อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2. จากการประเมินสภาพการทำงานของบัณฑิตด้านภาษาเยอรมันจากหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการสรุปได้ว่า

2.1 หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ พิจารณาความรู้ภาษาเยอรมันในการรับบัณฑิตเข้าทำงานมากร้อยละ 50.00 พิจารณาน้อยร้อยละ 20.00 และไม่พิจารณาเลยร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

2.2 หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ มีความพอใจในการใช้ภาษาเยอรมันของบัณฑิตร้อยละ 80.00 และไม่พอใจร้อยละ 20.00

2.3 หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ มีความพอใจในการปฏิบัติงานของบัณฑิตร้อยละ 80.00 และปานกลางร้อยละ 20.00

3. จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน และบัณฑิตต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาเยอรมัน สรุปได้ว่า

3.1 นักศึกษาเห็นว่าหลักสูตรคืออยู่แล้ว แม้ว่าจะยากแต่ก็เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสิ่งที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดก็คือ การเพิ่มวิชาทักษะทางการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถนำ

ไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ยังต้องการให้เพิ่มวิชาเฉพาะด้านที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตลอดจนต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศเยอรมนี

3.2 บัณฑิตเห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี ความรู้ที่ได้ศึกษามาช่วยในการประกอบวิชาชีพได้โดยตรง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ทำให้มีโลกทัศน์กว้างขึ้นสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงได้ แต่ก็ยังต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพิ่มวิชาสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันด้านธุรกิจ เพิ่มวิชาชีพให้มากขึ้นและนำไปใช้ได้จริง ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาให้เข้มข้น ลดวิชาทางด้านวรรณคดี

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีงานทำเป็นจำนวนร้อยละ 87.50 ศึกษาต่อร้อยละ 2.50 และศึกษาต่อควบคู่กับทำงานร้อยละ 10.00 ตามลำดับ แม้ว่าบัณฑิตจะใช้ความรู้ภาษาเยอรมันปฏิบัติงานเพียงร้อยละ 30.77 ถ้าจะพิจารณาถึงบัณฑิตที่มีงานทำ ศึกษาต่อ และศึกษาต่อควบคู่กับทำงาน จะมีจำนวนร้อยละ 100.00

จากข้อมูลนี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร โกศลวัฒน์ (มปป.) นิรมล สวัสดิบุตร (อ้างแล้ว) ทศนีย์ เลื่อนนาค และบุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ (2528) นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2533) พนม พงษ์ไพบูลย์ (2533) บุญส่ง นิลแก้ว และคณะ (2542) ที่ศึกษาว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมหลักสูตรสนองต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความสามารถในการประกอบอาชีพอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการศึกษา

2. การที่บัณฑิตและนักศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรว่าเหมาะสม ข้อมูลที่ได้จากบัณฑิตว่านำความรู้ไปใช้ได้โดยตรง สามารถปรับตัวและแก้ไขเหตุการณ์จากประสบการณ์ที่ได้ศึกษา และผลการวิจัยที่ประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตเป็นที่น่าพอใจในระดับมากถึงร้อยละ 80.00 ซึ่งเป็นจำนวนร้อยละที่ค่อนข้างสูง แต่ถ้าพิจารณาประเมินบัณฑิตด้านการใช้ภาษาเยอรมันในการปฏิบัติงาน มากที่สุดร้อยละ 30.77 ใช้ภาษาเยอรมันในการปฏิบัติงานน้อยมาร้อยละ 46.15 ความสามารถในการปฏิบัติงานในสำนักงานอยู่ในระดับปานกลาง การที่บัณฑิตได้รับการประเมินในการปฏิบัติงานเป็นที่พอใจมาก ผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการว่า แม้ว่าความสามารถทางด้านภาษายังไม่เป็นที่พึงพอใจ แต่บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัว การเรียนรู้งาน

และการได้ทำงานและใกล้ชิดกับหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยที่ทำให้การประเมินอยู่ในระดับน่าพอใจ

จากข้อมูลนี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (อ้างแล้ว) ที่แสดงความเห็นว่านายจ้างภาคเอกชนส่วนใหญ่ ไม่ได้เล็งความเป็นเลิศในทางวิชาการของบัณฑิต แต่จะเลือกผู้มี “แวว” ที่จะทำงานได้ มีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น รู้จักนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ มีจริยธรรม คุณธรรม มีความซื่อสัตย์และมีวินัย มีความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ต่อหน้าที่องค์กรและสังคม สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ วิทยาลัยศึษา (2543)

3. ความคิดเห็นของบัณฑิตและนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในระดับดี การจัดการกรรมการเรียนการสอนมีข้อมูลที่แตกต่างกันคือ กลุ่มที่ต้องการเรียนเนื้อหาอย่างละเอียด เช่น วิชาทางด้านวิศวกรรม ให้อ่อย ๆ สอนและยกตัวอย่างมาก ๆ กับกลุ่มที่ต้องการเอาวิชาอื่นมาทดแทนโดยการตัดรายวิชาให้น้อยลง เพราะเห็นว่าได้เรียนมาแล้ว และขอให้เพิ่มรายวิชาอื่นให้มาก และนักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด หรือความสนใจ อันนี้ถือว่าเป็นปัญหาและการจัดการหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของผู้เรียน ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงการเปิดสอนวิชาเอกบังคับจะเป็นไปตามหลักสูตร ส่วนวิชาเอกเลือกจะขึ้นอยู่กับความพร้อมของภาควิชา

4. ความพร้อมทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียน ทั้งบัณฑิตและนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับน้อยอุปกรณ์ไม่ทันสมัยจากข้อมูลนี้ทำให้เห็นว่าการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้เกิดความไม่สะดวก และเป็นอุปสรรคในด้านการบริการให้เพียงพอแก่นักศึกษา ตลอดจนไม่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาดังกล่าวอย่างสมบูรณ์

จากการประเมินหลักสูตรในหัวข้อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน สถานที่ ก็สอดคล้องกับเอกสารอ้างอิงของสงัด อุทรานันท์ (2532) วิชัย ดิสสระ (2535) นิสารัตน์ ศิลปะเดช (2536) และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539)

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจและน่าพิจารณา อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. แม้ว่าบัณฑิตบางคนจะให้ข้อมูลว่าความรู้และประสบการณ์ ที่ได้ศึกษามาสามารถนำไปใช้ได้โดยตรง ทั้งการทำงานและศึกษา แต่ก็มีข้อเสนอแนะจากบัณฑิตและนักศึกษาให้ปรับปรุงบางกระบวนการวิชาทางด้านทักษะ ทางด้านวรรณคดีและขอให้เปิดบางรายวิชาเพิ่ม เช่น การสนทนาหรือวิชาที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ก็เป็นข้อมูลที่น่าจะนำมาพิจารณา

2. จากการที่บัณฑิตและนักศึกษาให้ข้อมูลทางการศึกษา ที่แตกต่างกันในรายวิชาเดียวกัน หรือกลุ่มวิชาเดียวกัน ก็น่าจะวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาเพื่อหารูปแบบ และแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพทางวิชาการแก่บัณฑิตและนักศึกษาให้มากขึ้นอีกระดับหนึ่ง โดยทำการวิจัยในตัวเนื้อหาของวิชา

3. ความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่ไม่พอเพียงกับจำนวนนักศึกษา และคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในแต่ละรายวิชา การศึกษาถึงความจำเป็นของวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละรายวิชาน่าจะพิจารณา และดำเนินการถ้าเป็นไปได้

4. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการ อันน่าจะเป็นประโยชน์และนำมาพิจารณาเพิ่มเติมถึงการเรียน การสอน และการอบรม เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ

4.1 ในเรื่องความพร้อมและความสามารถทางภาษาของบัณฑิตในการปฏิบัติงาน และให้มีการศึกษาวิชาที่จะเป็นประโยชน์ในการทำงานนอกจากวิชาภาษาเยอรมัน เช่น ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ การบริหาร การจัดการ ความรู้รอบตัว

4.2 ข้อเสนอแนะในเรื่องศีลธรรม ความซื่อสัตย์ การวางตัวและความเป็นคนไทย เป็นสิ่งที่หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ประกอบการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์